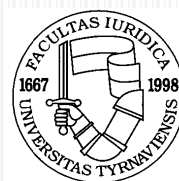

Trestná zodpovednosť právnických osôb v Slovenskej republike

doc.JUDr. Tomáš Strémy, PhD.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky predložilo na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky návrh týkajúci sa zavedenia nepravnej trestnej zodpovednosti právnických osôb, ktorý bol schválený dňa 27.4.2010 s účinnosťou od 1.9.2010. Týmto návrhom sa zavádzajú nové trestnoprávne sankcie v podobe ochranných opatrení voči právnickým osobám.

Medzinárodné záväzky Slovenskej republiky explicitne neurčujú typ sankcie z pohľadu trestného práva, a preto Slovenská republika zvolila model nepravej trestnej zodpovednosti

právnických osôb, v rámci ktorej budú využité nasledovné trestné sankcie v podobe ochranných opatrení:

- *zhabanie určenej výšky finančných prostriedkov,*
- *zhabanie majetku.*

Uloženie uvedených ochranných opatrení navrhne prokurátor návrhom na ich uloženie podaným na trestnoprávny súd. Návrh prokurátora na začatie trestného stíhania nebude podmienený žiadnou väzbou. Bude sa môcť podať v okamihu, ak výsledkom vyšetrovania bude zistenie (preukázané bez dôvodných pochybností), že:

a) riadiace (zastupovacie, rozhodovacie a kontrolné úlohy) osoby zanedbali dohľad a kontrolu a v dôsledku tohto zanedbania došlo k spáchaniu trestného činu osobami podriadenými právnickej osobe,

b) riadiace osoby (zastupovacie, rozhodovacie a kontrolné úlohy) sa dopustili trestného činu.

§ 83a

Zhabanie peňažnej čiastky

(1) Zhabanie peňažnej čiastky môže súd uložiť právnickej osobe, ak bol spáchaný trestný čin, hoci aj v štádiu pokusu, alebo ak došlo k účasti na trestnom čine v súvislosti

- a) s výkonom oprávnenia zastupovať túto právnickú osobu,
- b) s výkonom oprávnenia prijímať rozhodnutia v mene tejto právnickej osoby,
- c) s výkonom oprávnenia vykonávať kontrolu v rámci tejto právnickej osoby, alebo
- d) so zanedbaním dohľadu alebo náležitej starostlivosti v tejto právnickej osobe.

(2) Ochranné opatrenie podľa odseku 1 nemožno uložiť právnickej osobe, ktorej majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu upravujúceho konkurzné konanie, alebo ak by výkonom ochranného opatrenia bol postihnutý majetok štátu alebo Európskej únie, orgánom cudzieho štátu a medzinárodným organizáciám verejného práva. Nemožno ho uložiť ani vtedy, ak došlo k zániku trestnosti činu uvedeného v odseku 1 premlčaním trestného stíhania alebo na základe účinnej ľútosti.

(3) Zhabanie peňažnej čiastky môže súd uložiť od 800 eur do 1 660 000 eur. Pri určení výšky zhabania peňažnej čiastky súd prihliadne na závažnosť spáchaného trestného činu, rozsah činu, získaný prospech, spôsobenú škodu, okolnosti spáchania trestného činu a následky pre právnickú osobu. Zhabanie peňažnej čiastky súd neuloží, ak ukladá právnickej osobe ochranné opatrenie zhabania majetku podľa § 83b.

(4) Ak ide o zlúčenie, splynutie alebo rozdelenie právnickej osoby, uloží súd ochranné opatrenie podľa odseku 1 právneho nástupcovi zaniknutej právnickej osoby.

(5) Zaplatená alebo vymožená peňažná čiastka pripadá štátu, ak súd nerozhodne inak na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

§ 83b

Zhabanie majetku

(1) Zhabanie majetku súd uloží právnickej osobe, ak bol spáchaný trestný čin, hoci aj v štádiu pokusu, alebo ak došlo k účasti na trestnom čine uvedenom v § 58 ods. 2, a ak právnická osoba nadobudla majetok alebo jeho časť trestnou činnosťou alebo z príjmov pochádzajúcich z trestnej činnosti, v súvislosti

- a) s výkonom oprávnenia zastupovať túto právnickú osobu,
- b) s výkonom oprávnenia prijímať rozhodnutia v mene tejto právnickej osoby,
- c) s výkonom oprávnenia vykonávať kontrolu v rámci tejto právnickej osoby, alebo
- d) so zanedbaním dohľadu alebo náležitej starostlivosti v tejto právnickej osobe.

(2) Ochranné opatrenie podľa odseku 1 nemožno uložiť právnickej osobe, ktorej majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu upravujúceho konkurzné konanie, alebo ak by výkonom ochranného opatrenia bol postihnutý majetok štátu alebo Európskej únie, orgánom cudzieho štátu a medzinárodným organizáciám verejného práva. Nemožno ho uložiť ani vtedy, ak došlo k zániku trestnosti činu uvedeného v odseku 1 premlčaním trestného stíhania alebo na základe účinnej ľútosti.

(3) Ochranné opatrenie podľa odseku 1 súd neuloží, ak vzhľadom na závažnosť spáchaného trestného činu, rozsah činu, získaný prospech, spôsobenú škodu, okolnosti spáchania trestného činu, následky pre právnickú osobu alebo dôležitý verejný záujem je možné ochranu spoločnosti zabezpečiť aj bez zhabania majetku právnickej osoby. Ak súd neuloží zhabanie majetku, uloží právnickej osobe ochranné opatrenie zhabania peňažnej čiastky podľa § 83a.

(4) Zhabanie majetku postihuje v rozsahu, ktorý patrí právnickej osobe pri výkone ochranného opatrenia zhabania majetku po ukončení konkurzného konania

- a) výťažok zo speňaženia majetku,
- b) majetok vylúčený zo súpisu majetku podstát,
- c) majetok podliehajúci konkurzu, ak nedošlo k speňaženiu majetku.

(5) Ak ide o zlúčenie, splnutie alebo rozdelenie právnickej osoby, uloží súd ochranné opatrenie podľa odseku 1 právnickému nástupcovi zaniknutej právnickej osoby.

(6) Vlastníkom zhabaného majetku sa stáva štát, ak súd nerozhodne inak na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Podľa môjho názoru zákonodarca bude uvažovať v budúcnosti nad rozšírením ochranných opatrení, ale daná skutočnosť bude závisieť od uplatňovania navrhovaných ochranných opatrení, ako aj od vývoja komunitárneho práva.

Domnievam sa, že v Slovenskej republike absentuje komplexný výskum v oblasti trestnej zodpovednosti právnických osôb.

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS

FACULTAS IURIDICA

Ďakujem Vám za pozornosť.

JUDr. Tomáš Strémy, PhD.

e-mail: tomas.stremy@truni.sk